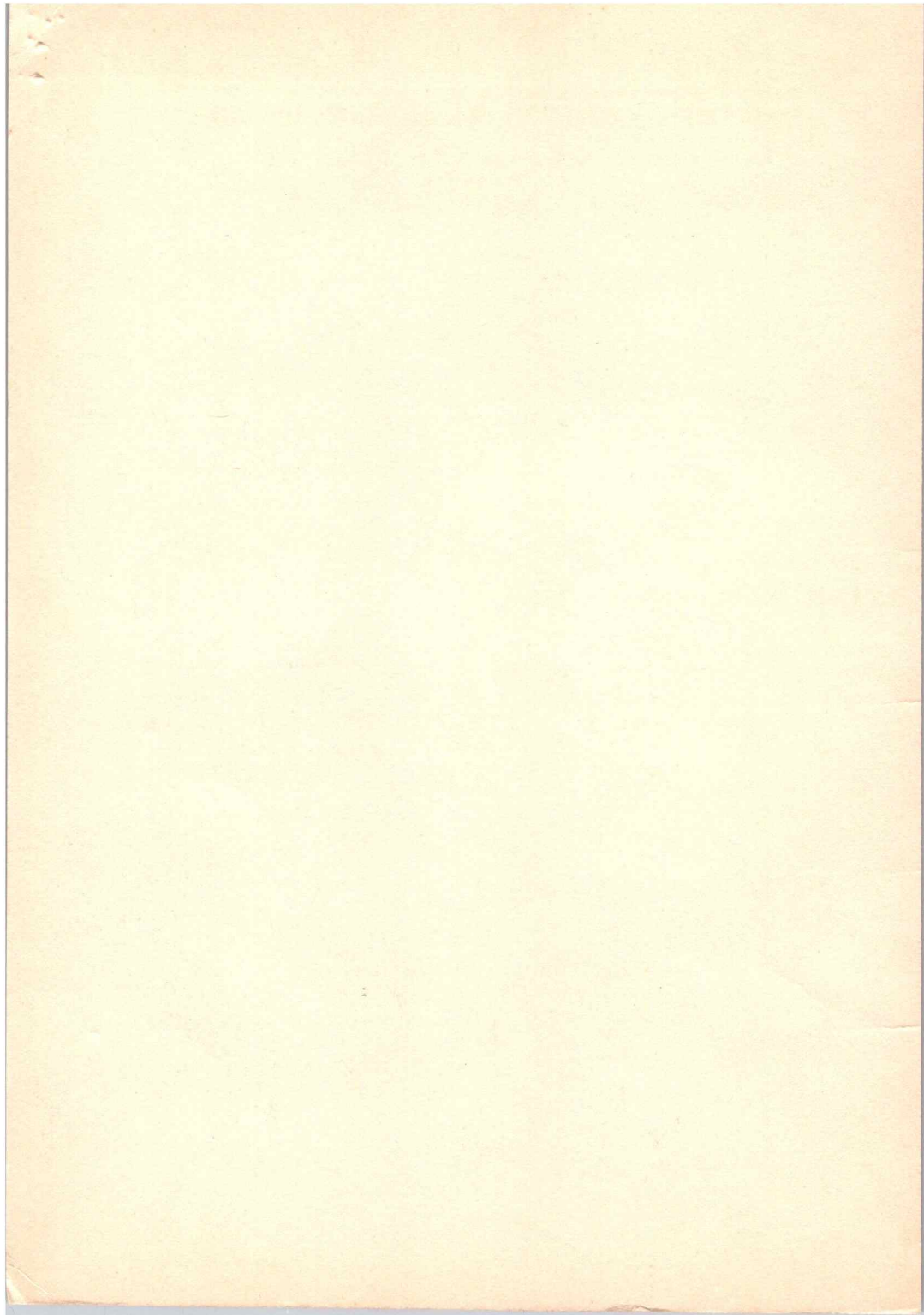

KOSMICKÉ ROZHLEDY

NEPERIODICKÝ VĚSTNÍK ČESKOSLOVENSKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI PŘI ČSAV

4/1974

KOSMICKÉ ROZHLEDY, neperiodický věstník Československé astronomické společnosti při Československé akademii věd

ročník 1974

číslo 4

Diskuse s prof. Z. Kopalem na AÚ MFF KU, konaná dne 14.5.1974

Lála: My bychom využili té příležitosti Vašeho pobytu tady a udělali bychom rozhovor pro Kosmické rozhledy, časopis Astronomické společnosti. První otázka je: Říká se pomalu, co český astronom, to autor katalogu nebo slovníku, viz např. Bečvář, Bumba, Kopal, Kohoutek, Perek, Kleczek, Vanýsek, Ruprecht, Růkl, Maršálková. Myslíte si, že je to skutečně trvalý rys naší astronomie a čím je to způsobeno?

Kopal: Domníval bych se, že tento rys je trvalý a je dán tím, že náš národ je pracovitější nad jiné národy podobné lidnatosti. Jelikož alespon donedávna jsme neměli přístup k velkým dalekohledům nebo tedy pomocným přístrojům, které jsou zapotřebí k tomu, abychom zůstali na vedoucím místě pozorovací astronomie, jednou z činností záslužných, které se hvězdáři mohou věnovat i bez takových prostředků, je zpracování pozorování vykonaných jinde a přístupných ve formě základních katalogů nebo jiných pomůcek. Kdyby Českoslovenští hvězdáři byli svými sklony línější, tať to dělat nebudou, a svět by se také nezbořil. Totiž jistě to usnadňuje práci jiným, ale to usnadňování je vlastně taková mezinárodní dobročinnost. Je to jedna z možností, jak udělat záslužný kus práce s prostředky skromnými, které jsou doma k dispozici, a tím tedy v mnohých případech udělat opravdovou díru do světa. Bečvářův atlas byl jedním z takových stěžejních bodů světové literatury za posledních 25 let - dílo, které doba nutně potřebovala. To, co Toník udělal, byl vynikající přínos; a jméno Bečvář je dnes jedno z nejznámějších jmen české astronomie po celém světě. Málokdo ho znal nebo viděl osobně, ale jeho jméno je household word - dovolíte mně, abych do toho tu a tam promíslil angličtinu, když mi ten český výraz právě nepřijde na jazyk - po celém světě. Soudil bych, že ze jmen hvězdářů, kteří pracovali v našich vlastech, je to nejznámější jméno po Keplerovi. A za jednu ze svých vlastních skromných zásluh si počítám fakt, že jsem kdysi Toníkovi k tomu dal popud. V poválečných letech, kdy on potřeboval k tomu prameny, jsem mu je zaopatřil. Na to si dal Toník říci; ale na mapu Měsíce si říci nedal, ačkoliv jsme to zkoušeli všelijak; ta čekala až na druhého Toníka (Růkla). Z důvodů, které mně nejsou jasné, měl proti Měsíci Toník Bečvář nějakou aversi; do toho se pustit nechtěl. Pokud jde o ostatní katalogy - ten poslední, co vydala paní Maršálková, představuje rovněž velmi záslužný kus práce, který je už dnes velmi ceněn a nám piší o jeho zvláštní otisky z celého světa. Představuje opravdu kus mravenčí, pilné a svědomité práce, jíž si československá astronomie hájí světové jméno.